

vi have i det Hele taget ønsket en liberal Fortolkning af den omhandlede Bestemmelse i Grundloven, stolende paa Vælgernes Sjøn i den Henseende, og vi have agtet paa Vælgernes Dom, saaledes at naar de have samlet sig om en saadan Mand, saa maatte vi finde os i, at Et og Andet i Samsundet led derved, at han havde faaet det endnu vigtigere Kald at varetage i Samsundet. Saaledes antager jeg, Betragtningen har været herovrefra, og derfor have de ærede Herrer i Reglen ikke hørt denne Udvikling om disse Spørgsmaal. Meningen nu fra i Dag af maa utvivlsomt være, at vi skulle have en ensartet Fremgangsmaade med Hensyn til Bedømmelsen af disse Spørgsmaal, ikke saaledes, at det skulde være tilladt Administrationen at springe over Gjærdet, hvor man troede, det var lavest, men at med samme Maal, hvormed man maaler Andre, skal man selv tilmaales, saa at med al liberal Fortolkning for Øvrigt maa man hævde som Regel og fordrø udført af den til enhver Tid fungerende Conseilspræsident, at enhver som helst Embedsmand i en hvilken som helst Stilling, han er, der modtager Valg til Rigsdagen, maa af sin egen Løn og Lomme betale en Anden for at udføre den Gjerning, som han melber sig fra, enten han saa bor i eller udenfor Hovedstaden. Saa bliver der nogen Mening i Principerne, og maaske man saa ikke bliver slet saa ønsket til den ene Side. Derfor har jeg ønsket at forfølge denne Forespørgsels første Del, fordi jeg gjerne vil have ud som Resultat af disse Forhandlinger, at det er den almindelige Betragtning af disse Forhold, at ganske vist er Almuelærerens Gjerning en ganske overordentlig vigtig Gjerning, men at det er en lige saa vigtig Gjerning at stille Ret og Retfærdighed mellem Befolkningen, ja, at det derhos kan være meget farligt maaske, om en Dommer, der har at afgjøre Sager, hvor Stemmerne ofte staa to mod tre, eller to mod to, og een Stemme saaledes gjør Udslaget, ikke er tilstede, at det er lige saa vigtigt, at Præsten, som staa i et saa nært Forhold til sin Menighed, som ikke kan udføre sin Sjælesørgerylpligt paa Afstand, er tilstede, og saa fremdeles, saa at vi dog herefter ville kunne være i Stand til at faae en i denne Henseende ensartet Maalestof for alle disse Tilfælde. Jeg nærer ikke Tvivl om, at dersom denne Maalestof, denne Spændtråde, som paa den Maade blev strammet, blev den Enkelte for stærk, stærkere end hans politiske Overbevisning kunde taale, vilde han selvfølgelig aflegge denne Tråde og vige bort fra de Forudsætninger, under hvilke han skulde bære en saadan Tråde for at kunne bevæge sig frit i det politiske Liv; imen da gjaldt det den One som den Anden. Det er Summen af de Betragtninger, jeg vilde fremsette angaaende dette Spørgsmaal. Jeg skal bemærke, at hvad der i denne Henseende gjælder Rigsdagsgjerningen og Embedsvirksomheden, gjælder selvfølgelig ogsaa

vore Embedsmænd, for saa vidt de hengive sig til anden Virksomhed, og vi have i alt Fald flere endogtaa meget vel lønede Embedsmænd, som hengive sig til anden Virksomhed, og jeg vil ikke paastaa, at det er Uret, naar det siges, at dette kan ske paa den Maade, at den høiere Embedsmands Gjerning for en Del overtages og udføres af den lavere, atter hans af den lavere, og hvad der ikke saaledes kan udføres, kan udføres for Medhjælpssummen. Jeg siger ikke, at saadanne Paastande ere rent grebne ud af Luften, det vil med andre Ord sige, man kan føre Exempler frem, om saa skulde være, for det. Men i det Hele taget, lad os kun komme til en ensartet, bestemt Opfattelse af disse Forhold, som gjælder saavel Skolelærere som Professorer, Generaler og Dommere; det er lige meget hvem, naar kun Reglen bliver ensartet, og man maa ikke tro, at en anden Fremgangsmaade vil blive mulig, eller at Røgensomhelst for sine specielle Onskers Opsyldelse vil faae Lov at gaa en anden Vej.

Winther: Naar jeg har begjæret Ordet i denne Sag, saa er det, fordi det allerede, længe før denne Forespørgsel kom ind her, var udbredt i Pressen, at den skulde angaa bestemte navngivne Personer, bestemte politiske udbrægede Personligheder, og navnlig nævntes der i Pressen et Par Mænd, som hørte til den ærede Forespørgers politiske Modstandere. Jeg har anset det for uheldigt, at denne Interpellation er kommet frem. Jeg vil kun sige dette, at naar Agitationen og Valgbewægelsen ude i Folket, som har havt sin Efterklang i Pressen, ogsaa skal naae herind, kan det let komme til at naae herind saaledes, at den Gjerning, hvorfør vi ere her, kan blive forstyrret. Tænk Dem, mine Herrer, i Fald hver enkelt af os 101 Mænd her i Salen tog sig for at faae stillet en Forespørgsel om en eller anden politisk Modstander. Hvad vilde Følgen deraf kunne blive, og hvor slet og naturligt var det ikke, om man lod sig henrive dertil, naar man ikke havde større Agtelse for denne Forsamling, end det forekommer mig, at den ærede Forespørger i det Mindste efter den Maade, hvorpaa han har udført sin Forespørgsel, har havt. Man skal ikke selv benytte en Rettighed, som man ikke vil indrykke enhver Anden, thi saa gjør man en Uret mod den Forsamling, hvoraf man er et enkelt Medlem. Det gjør mig ondt, at man ikke forud for Forespørgslen kunde have nogen Anelse om, hvorvidt den vilde gaa i sin Form, thi havde jeg vidst dette, skulde jeg have foreslaaget, at Thinget havde afvist den. Jeg vil kun sige et Par Ord, først angaaende det Svar, den ærede Minister har givet. Det forekommer mig, at Ministeren med Hensyn til det første Punkt har svaret saaledes, som det var naturligt, og jeg forstaa ikke, hvorledes det skulde være muligt, at man kunde gaa videre, end Ministeren selv er gaaet. Jeg vil haabe — det skulde